

YHTENÄISYYTTÄ KOHTI

Tasan vuosi sitten, helmikuussa 1909, me luonnehdimme „Sotsial-Demokratian” 2. numerossa VSDTP:n puoluekonferenssin työn sellaiseksi, että se johdattaa puoluetta „tielle”, kun oli kulunut „hajaannuksen vuosi, aatteellisen ja poliittisen horjunnan vuosi, jona puolue kulki tietöntä tavalta” (kirjoitus: „Tielle”)*. Sanoimme silloin, että puolueemme kärsimä vaikea kriisi on epäilemättä sekä järjestöllinen että myös aatteellis-poliittinen. Menestyksen takeena siinä taistelussa, jota puolue-elimistö kävi vastavallankumouksellisen kauden rappeuttavia vaikutuksia vastaan, me pidimme ennen kaikkea sitä, että konferenssin taktilliset päätökset ovat ratkaisseet oikein perustehtävän, joka edellyttää, että työväenpuolueen on varmistettava täydellisesti vallankumoukselliset tarkoituksensa, jotka se on tuonut äskeiseltä myrskyn ja rynnistyksen ajalta, varmistettava vallankumouksellis-sosialidemokraattinen taktiikkansa, jonka joukkojen välittömän taistelun kokemus on vahvistanut, ja samalla otettava huomioon aivan silmiemme nähten tapahtuvat äärettömät taloudelliset ja poliittiset muutokset, itsevaltiuden yritykset mukautua aikakauden porvarillisiin olosuhteisiin, järjestäytyä porvarilliseksi monarkiaksi, turvata tsarismin ja mustasotnialaisten tilanherrojen edut käyttäen keinona avointa, laajaa ja järjestelmällisesti toteutettavaa liittoa maaseudun porvarillisten yläkerrosten sekä kauppa- ja teollisuuskapitalismin mahtimiesten kanssa. Me totesimme puolueen organisaatiotehtävän, joka johtuu uudesta historiallisesta ajankohdasta,— sen tehtävän, että illegaalisen puolueen on käytettävä

* Ks. Teokset, 15. osa, ss. 339—350. *Toim.*

kaikenlaisia legaalisia laitoksia, muun muassa sosialidemokraattista duumaryhmääkin, joukoissa suoritettavan vallankumouksellisen sosialidemokraattisen työn tukikohtien perustamista varten. Viitatessamme siihen, että tämä organisaatiotehtävä on samankaltainen kuin se, jonka saksalaiset toverimme ratkaisivat poikkeuslain aikana, me puhuimme „harmillisesta poikkeamisesta johdonmukaisesta proletaarisesta työstä”, mikä ilmenee siinä, että kielletään sosialidemokratian duumatoiminnan merkitys tai kielletään arvoitelemasta suoraan ja avoimesti duumaryhmämme *linjaa*, kielletään illegaalisen sosialidemokraattisen puolueen merkitys tai väheksytään sitä, yritetään vaihtaa puolue muodottomaan illegaaliseen järjestöön, yritetään typistää vallankumouksellisia tunnuksiamme j.n.e.

Luotuamme tämän silmäyksen taaksepäin me voimme paremmin arvostaa puolueemme Keskuskomitean äskettäin pitämän täysistunnon⁵³ merkityksen. Tämän lehden toisesta kohdasta lukijat löytävät täysistunnossa hyväksytyjen tärkeimpien päätösten tekstin. Näiden päätöslauselmien merkitys: suuri askel puolueen tosiasialliseen yhtenäisyyttä kohti, kaikkien puoluevoimien yhteenliittämistä kohti, niiden puolueen taktiikkaa ja järjestörakennetta koskevien perusväittämien *yksimielistä* tunnustamista kohti, jotka meidän vaikeana aikanamme määräävät sosialidemokratian *tien*. Tämä tie määriteltiin vuosi sitten *oikein*, ja sille lähtee nyt *koko* puolue, sen oikeellisuudesta ovat vakuuttuneet *kaikki* puolueeryhmät. Kulunut vuosi on ollut uusien ryhmäjakojen ja uuden ryhmätaistelun vuosi, puolueen *hajoamis*vaaran kärjistymisen vuosi. Mutta toimintaolot paikkakunnilla, sosialidemokraattisen järjestön vaikea asema, proletariaatin taloudellisen ja poliittisen taistelun lykkäystäsietämättömät tehtävät,— kaikki tämä on sysännyt kaikkia puolue-ryhmiä liittämään yhteen sosialidemokraattisia voimia. Mitä enemmän vastavallankumous on vankistunut, käynyt julkeammaksi ja raivonnut, mitä laajemmalti on levinnyt katala luopuruus ja vallankumouksesta irtisanoutuminen liberaalisten ja pikkuporvarillis-demokraattisten kerrosten keskuudessa, sitä väkevämmin on *puolueen* vetovoima vaikuttanut kaikkiin sosialidemokraatteihin. On erittäin kuvaavaa, että koko tämän olosuhteiden koostuman vaikutuksesta vuoden 1909 toisella puoliskolla esiintyivät puoluekantaisuuden puolesta niinkin kaukana toisistaan olevat

puolueemme jäsenet kuin menshevikki toveri Plehanov toisaalta ja „Vperjod” ryhmä (ortodoksisesta bolshevismista erkaantuneiden bolshevikkien ryhmä) toisaalta. Ensinmainittu esiintyi elokuussa 1909 päättäväisesti puolueen jakaantumista ja jakamislinjaa vastaan tunnuksin: „taistelu vaikutusvallan saamiseksi puolueessa”. Jälkimmäinen julkaisi ryhmäohjelman, jossa tosin aluksi puhutaan „taistelusta bolshevismien yhtenäisyyden palauttamisen puolesta”, mutta lopuksi päättäväisesti tuomitaan ryhmäkuntalaisuus, „puolueet puolueessa”, „ryhmien eristyneisyys ja itseensä sulkeutuneisuus”, vaaditaan päättäväisesti niiden „liuoittamista” puolueeseen, niiden „yhteenliittämistä”, ryhmäkeskusten muuttamista „todella vain aatteellisiksi ja kirjalliseksi” keskuksiksi (ss. 18 ja 19 kirjassessa „Nykytilanne ja puolueen tehtävät”).

Puolueen enemmistön selvästi viitoittaman tien ovat nyt kaikki puolueeryhmät tunnustaneet yksimielisesti — eivät tietenkään yksityiskohdissaan, vaan *pääpiirtein*. Vuosi kärkevää ryhmätaistelua on johtanut ratkaisevaan askeleeseen *kaikkien* ryhmien ja *kaiken* ryhmäkuntalaisuuden lopettamiseksi, puolueen yhtenäisyyden hyväksi. On päätetty liittää yhteen kaikki voimat proletariaatin taloudellisen ja poliittisen taistelun lykkäystäsietämättömien tehtävien ympärille; on ilmoitettu bolshevikkien ryhmälehdien lakkauttamisesta; on tehty yksimielinen päätös siitä, että pitää lakkauttaa „Golos Sotsial-Demokrata”, s.o. menshevikkien ryhmälehti. On hyväksytty yksimielisesti useita päätöslauselmia, joista meidän on tässä pantava erikoisesti merkille kaikkein tärkeimpinä päätöslauselma asiaintilasta puolueessa ja päätöslauselma lähimmän puoluekonferenssin koollekutsumisesta. Ensin mainittu näistä päätöslauselmista, joka on niin sanoaksemme puolueeryhmien yhdistymisohjelma, ansaitsee erittäin seikkaperäisen erittelyn.

Se alkaa sanoilla: „vuoden 1908 puoluekonferenssin päätöslauselmien peruskohtien kehittämiseksi”... Olemme edellä maininneet nämä peruskohdat vuoden 1908 Joulukuun konferenssin kolmesta tärkeimmästä päätöslauselmasta: nykytilanteen arvioinnista ja proletariaatin poliittisista tehtävistä, puolueen organisaatiopolitiikasta ja puolueen suhtautumisesta sosialidemokraattiseen duumaryhmään. Ei voi olla pienintäkään epäilyä siitä, etteikö puolueessa olisi erimielisyyttä näiden päätöslauselmien

kunkin yksityiskohdan suhteen, kunkin pykälän suhteen, etteikö puoluelehdistön ovet pitäisi avata levälleen niiden arvostelulle, niiden uudestaanmuokkaamiselle mutkistuvan taloudellisen ja poliittisen taistelun antamaa kokemusta ja opetuksia vastaavasti, etteikö arvostelu-, soveltamis- ja parantamistyötä pitäisi tästä lähtien käsitellä *kaikissa* puolteryhmissä, oikeammin: puolueen *kaikissa* virtauksissa oman asemansa määrittelyä koskevana asiana, oman linjansa selvittämistä koskevana asiana. Mutta puoluelinjan arvostelu- ja korjaustyön ei pidä häiritä *puoluetointojen* yhtenäisyyttä — ne eivät saa pysähtyä hetkeksikään, ne eivät saa olla horjuvia, niitä pitää *kaikessa* suunnata mainittujen päätöslauselmien perusajatusten mukaisesti.

Keskuskomitean päätöksen ensimmäinen pykälä, jossa näitä perusajatuksia kehitellään, muistuttaa mieleen sosialidemokraattisen taktiikan „periaatteelliset perusteet”, taktiikan, jota koko kansainvälisen sosialidemokratian menetelmän mukaan ei voida suunnitella — varsinkaan sellaisella kaudella kuin on nykykausi — „yksinomaan kyseistä, lähimmän hetken konkreettista tilannetta varten”, vaan sen pitää olla suunniteltu erilaisia teitä, kaikkia mahdollisia tilanteita varten: sekä „nopeasti tapahtuvan murtamisen” että „tilanteen suhteellisen jähmettyneisyyden” varalle. Proletariaatille tarjoutuu ensi kerran mahdollisuus käyttää tätä taktillista menetelmää suunnitelmallisesti ja johdonmukaisesti. Puolueemme taktiikan pitää samaan aikaan, proletariaatin samassa toiminnossa, samassa järjestösolujen verkossa „valmentaa proletariaatti uuteen avoimeen vallankumoukselliseen taisteluun” (ilman sitä me menettäisimme oikeuden katsoa kuuluvamme vallankumoukselliseen sosialidemokratiaan, me emme täyttäisi perustehtäväämme, jonka vuoden 1905 kausi on meille testamentoinut ja jota nykyisen taloudellisen ja poliittisen tilanteen jokainen pienikin piirre vaatii), — ja „antaa proletariaatille mahdollisuus käyttää *omaksi hyväkseen* vastavallankumouksen epävakaa valtakomennon kaikkia ristiriitoja” (ilman sitä meidän vallankumouksellisuutemme muuttuisi fraasiksi, vallankumouksellisten sanojen *toistamiseksi* sen sijaan, että *sovellettaisiin* kansainvälisen sosialidemokratian vallankumouksellisen kokemuksen, tietojen ja opetusten koko

summaa *jokaiseen* käytännölliseen toimintoon, tsarismiin, sen liittolaisten ja kaikkien porvarillisten puolueiden *jokaisen* ristiriidan ja horjahduksen hyväksikäyttämiseen).

Päätöslauselman toisessa pykälässä luonnehditaan sitä murrosta, jota Venäjän työväenliike kokee. Liittykäämme yhteen ja menkäämme sosialidemokraattisen työväen uuden sukupolven avuksi, jotta se voisi täyttää historiallisen tehtävänsä, uudistaa puoluejärjestön, kehittää uusia taistelumuotoja, luopumatta hitustakaan „vallankumouksen tehtävistä ja sen metodeista”, vaan päinvastoin puolustaen niitä, valmistellen tähänastista laajempaa ja lujempaa perustaa näiden metodien voittoisammalle soveltamiselle tulevassa uudessa vallankumouksessa.

Päätöslauselman kolmannessa pykälässä kuvataan niitä ehtoja, jotka ovat kaikkialla aiheuttaneet valveutuneiden työläisten „pyrkimystä sosialidemokraattisten puoluevoimien keskittämiseen, puolueen yhtenäisyyden lujittamiseen”. Etutilalla näistä ehdoista on laaja vastavallankumouksellinen virtaus. Vihollinen tiivistää rivejään ja hyökkää. Vanhoihin vihollisiin — tsarismiin, virkamiesten mielivaltaan ja väkivaltaan, maaorjuuttajatilanherröiden harjoittamaan sortoon ja julkeaan häväistykseen — yhtyy uusi vihollinen: porvaristo, joka proletariaattiin kohdistuvan tietoisien, oman kokemuksensa varmistaman vihan pohjalla liittyy yhä enemmän yhteen. Vallankumousmiehiä tuhotaan, kidutetaan ja piinataan enemmän kuin koskaan ennen. Vallankumousta koetetaan parjata, häväistä, kitkeä pois kansan muistista. Mutta yhdessäkään maassa työväenluokka ei ole vielä milloinkaan sallinut vihollisten riistää minkään vallankumouksen, vähänkin tuon nimen arvoisen kumouksen tärkeintä saavutusta, nimittäin: joukkotaistelun kokemusta, miljoonien työtätekevien ja riistettyjen sitä vakaumusta, että heidän asemansa kaikkinaista tuntuva parantamista varten vallankumous on välttämätön. Ja Venäjän työväenluokka vie kaikkien koettelemusten läpi sen valmiuden vallankumoukselliseen taisteluun, sen joukkojen sankaruisuuden, jonka avulla se saavutti voittoja vuonna 1905 ja kykenee voittamaan vielä monta kertaa.

Meitä ei liitä yhteen ainoastaan vastavallankumouksen harjoittama sorto ja vastavallankumouksellisten mielialojen riehunta. Meitä yhdistää myös vaatimattoman, jokapäiväi-

sen käytännöllisen työn jokainen askel. Sosialidemokratian duumatoiminta edistyy yhtä mittaa vapautuen virheistä, joita alussa ei voida välttää, voittaen skeptillisyyden ja välinpitämättömyyden, takoen kaikkien sosialidemokraattien arvossapitämää vallankumouksellisen propagandan, agitaktion ja järjestyneen luokkataistelun asetta. Ja jokainen legaalinen edustajakokous, johon osallistuu työläisiä, jokainen legaalinen laitos, johon proletariaatti pääsee soluttautumaan ja tuomaan mukanaan luokkatietoisuutensa, työn etujen ja demokratian vaatimusten avoimen puolustamisen,— liittää yhteen voimia ja kehittää koko liikettä. Mitkään hallituksen toimeenpanemat vainot, mitkään sen mustasotnialaisten ja porvarillisten liittolaisten juonet eivät pysty hävittämään proletaarisen taistelun ilmentymiä mitä erilaisimmissa ja toisinaan jopa odottamattomissakin muodoissa, sillä itse kapitalismi kehityksensä jokaisella askeleella opettaa ja liittää yhteen haudankaivajiaan, lisää näiden rivejä ja voimistaa niiden kiihtymystä.

Samaan suuntaan (pyrkimys puoluekantasuuteen) vaikuttaa sosialidemokraattisten ryhmien hajanaisuus ja „näpertely” työssä, joista liikkeemme on niin paljon kärsinyt viimeisten puolentoista tai kahden vuoden aikana. Ilman voimien keskittämistä, ilman johtavan keskuksen luomista on käytännöllisen työn parantaminen käynyt mahdottomaksi. Keskuskomitea on tehnyt useita päätöksiä tämän keskuksen järjestämisestä ja toiminnasta, sen kokoonpanon laajentamisesta käytännön työntekijöillä, sen toiminnan yhdistämisestä kiinteämmin paikkakunnilla suoritettavaan työhön j.n.e. Teoreettiset intressit, jotka lama-kauden aikana nousevat välttämättä etutilalle, yhtäläillä vaativat liittymään yhteen yleensä sosialismin ja erikoisesti marxilaisuuden, tämän ainoan tieteellisen sosialismin, puolustamiseksi porvarilliselta vastavallankumoukselta sen mobilisoidessa kaikki voimat taisteluun vallankumouksellisen sosialidemokratian aatteita vastaan.

Ja vihdoin päätöslauselman viimeisessä pykälässä puhutaan sosialidemokraattisen liikkeen aatteellis-poliittisista tehtävistä. Kärkevä prosessi sosialidemokraattisen liikkeen sisällä vuosina 1908—1909 johti siihen, että nämäkin tehtävät on tähän saakka asetettu tavattoman terävästi ja niitä on ratkaistu mitä tuimimman ryhmätaistelun tietä. Se ei ole

ollut sattuma, vaan välttämätön ilmiö näissä oloissa, kun puoluejärjestöissä on ollut kriisi ja hajaannus. Mutta se *on ollut* nimenomaan välttämättömyys, ja puheena olevan päätöslauselman yksimielinen hyväksyminen osoitti havainnollisesti yleisen pyrkimyksen mennä eteenpäin, siirtyä taistelusta, jota oli käyty kiistanalaisten perusväittämien puolesta, niiden kiistattomiksi tunnustamiseen ja yksimieliseen voimaperäiseen työhön tämän tunnustamisen pohjalla.

Päätöslauselmassa todetaan, että nykyinen historiallinen tilanne ja porvarillinen vaikutus proletariaattiin aiheuttaa välttämättä kahdenlaista poikkeamista syrjään oikealta tieltä. Toista näistä poikkeamista luonnehtivat itse asiassa seuraavat piirteet: „illegaalisen sosialidemokraattisen puolueen kieltäminen, sen osuuden ja merkityksen madaltaminen, vallankumouksellisen sosialidemokratian ohjelma- ja taktiikkatehtävien ja tunnusten tyypistämisyhtymät j.n.e.”. Näiden sosialidemokratian sisällä olevien virheiden yhteys sen ulkopuolella olevaan vastavallankumoukselliseen porvarilliseen virtaukseen on ymmärrettävä. Porvaristo ja tsarismi eivät vihaa mitään niin kovin kuin illegaalista sosialidemokraattista puoluetta, joka työllään todistaa uskollisuutensa vallankumouksen opetuksille, ehdottoman valmiutensa käydä armotonta taistelua stolypinilaisen „legaalisuuden” perustoja vastaan. Porvaristo ja tsarismien palvelijat eivät vihaa mitään niin kovin kuin sosialidemokratian vallankumouksellisia tehtäviä ja tunnuksia. Molempien puolustaminen on meidän ehdoton tehtävämme, ja nimenomaan illegaalisen ja legaalisen toiminnan yhteensovittaminen vaatii meitä erikoisesti käymään taistelua kaikkinaista illegaalisen puolueen „osuuden ja merkityksen madaltamista” vastaan. Nimenomaan se, että on välttämätöntä puolustaa puolueen asennetta pienemmissäkin kysymyksissä, vaatimattomammassa mittasuhteissa, erillisten syiden johdosta, legaalisisissa puitteissa, vaatii erikoisesti valvomaan sitä, ettei näitä tehtäviä ja tunnuksia *tyypistettäisi*, ettei taistelun muodon muuttuminen hävittäisi sen sisältöä, ei heikentäisi sen leppymättömyyttä, ei runtelisi proletariaatin historiallista perspektiiviä ja historiallista tarkoituspää: kaikkien työ-
tätekevien ja riistettyjen johtamista, kaikkien kansanjoukkojen johtamista useiden demokraattista tasavaltaa tavoit-

televien porvarillisten vallankumousten kautta proletariseen vallankumoukseen, joka kukistaa itse kapitalismin.

Toisaalta taas — ja tässä me siirrymme luonnehtimaan toista poikkeamaa — ei voida suorittaa käytännöllistä, joka-päiväistä vallankumouksellista sosialidemokraattista työtä, ellei opita muuttamaan sen muotoja sopeuttaen niitä kunkin uuden historiallisen ajankohdan omalaatuisuuteen. „Se, että kielletään sosialidemokraattisen duumatoiminnan ja legaalisten mahdollisuuksien käyttämisen merkitys, ettei ymmärretä kummankaan tärkeyttä”, on juuri tuollainen poikkeama, jonka vallitessa sosialidemokraattisen luokkapolitiikan harjoittaminen käy todellisuudessa mahdottomaksi. Venäjän historiallisen kehityksen uusi vaihe asettaa meille uusia tehtäviä: se ei merkitse sitä, että vanhat tehtävät on jo täytetty, että niistä voidaan jo luopua, — ei; mutta se merkitsee, että on otettava huomioon nämä uudet tehtävät, löydettävä uusia taistelumuotoja, kehitettävä niitä vastaava taktiikka ja vastaavat järjestömuodot.

Kun kerran puolueessa on alkanut syntyä yksimielisyyttä näiden peruskysymysten suhteen, yksimielisyyttä sen suhteen, että on välttämätöntä „voittaa” — pääasiassa laajentamalla ja syventämällä sosialidemokraattista toimintaa — molemmat mainitut poikkeamat, niin tärkein („socialidemokraattisen liikkeen aatteellis-poliittisten tehtävien” oikeaa määrittelyä varten) on saavutettu. Tätä saavutettua on nyt järjestelmällisesti juurrutettava elämään, on saatava kaikki puoluepiirit, kaikki paikalliset työntekijät ymmärtämään täysin selvästi nämä tehtävät, on selitettävä loppuun saakka kummankin poikkeaman vaarallisuus *kaikilla* työaloilla, järjestettävä toiminta siten, että horjunnat puoleen tai toiseen *tulisivat mahdottomiksi*. Tehtyjen päätösten toteuttamiseen tähdätyt käytännölliset askeleet, itse taloudellisen ja poliittisen taistelun vaatimukset osoittavat sitten ilman muuta, mitä ja miten tässä on vielä viimeisteltävä.

Näiden vaatimusten joukossa on yksi sellainen, joka kuuluu puolue-elämän tavanomaiseen kulkuun (silloin kun on olemassa tämä „tavanomainen kulku”). Tarkoitamme puoluekonferenssia, joka kokoaisi yhteen *paikkakunnilla todella toimivat* sosialidemokraattisten puoluejärjestöjen ja -ryhmien edustajat Venäjän kaikilta kolkilta. Niin pieni

kuin tämä tehtävä onkin, on nykyään vallitseva rappiotila sitä hirveästi vaikeuttanut. Keskuskomitean päätöslauselmassa on otettu huomioon uudet vaikeudet (alueiden edustajain valitseminen erillisissä paikallisissa puoluesoluissa eikä aluekonferensseissa, koska niiden koollekutsuminen on mahdotonta) ja uudet tehtävät (neuvottelevan äänioikeuden saavien puolueytyöntekijäin kutsuminen legaalisesta liikkeestä).

Objektiiviset olosuhteet vaativat, että puolueen järjestöperustana pitää olla mittasuhteiltaan pienet ja nykyisiltä toimintamuodoiltaan illegaaliset työläissolut. Mutta jotta ne oppisivat nykyisessä vaikeassa tilanteessa suorittamaan vallankumouksellista sosialidemokraattista työtä järjestelmällisesti, määrätietoisesti ja suunnitelmanmukaisesti, pitää niillä olla aloitteellisuutta ja omatoimisuutta paljon enemmän kuin ennen, semminkin kun hyvin useissa tapauksissa ne eivät saa apua kokeneilta, vanhoilta tovereilta. Eivätkä nämä solut pysty täyttämään tehtäväänsä, ne eivät pysty vaikuttamaan jatkuvasti joukkoihin ja olemaan yhteistöinnassa joukkojen kanssa, ellei saada aikaan ensinnäkin lujaa keskinäistä yhteyttä ja toiseksi — ellei perusteta tukikohtia kaikenlaisten legaalisten laitosten muodossa. Sen vuoksi on välttämätön näiden illegaalisten solujen edustajain konferenssi — ensi vuorossa, ennen kaikkea, viipymättä ja hinnalla millä hyvänsä. Sen vuoksi on välttämätöntä saada mukaan *puoluekantaisia* sosialidemokraatteja legaalisesta liikkeestä, saada mukaan edustajia „legaalisen liikkeen sosialidemokraattisista ryhmistä, jotka ovat valmiit ottamaan *kiinteän järjestöllisen* yhteyden paikallisiin puoluekeskuksiin”. Kuka legaalista sosialidemokraateistamme on todella, teoissa eikä vain sanoissa, puoluekantainen, kuka heistä on todella ymmärtänyt edellä mainitut toiminnan uudet olosuhteet ja vallankumouksellisen sosialidemokratian vanhojen tehtävien sovittamisen niihin, kuka on vilpittömästi valmis työskentelemään näiden tehtävien täyttämiseksi ja mitkä ryhmät ovat todella valmiit ottamaan kiinteän järjestöllisen yhteyden puolueeseen, — se voidaan määritellä vain itse paikalla, alinomaisen illegaalisen toiminnan kulussa.

Toivokaamme, että tässä toiminnassa nyt liittyvät yhteen kaikki sosialidemokraattiset voimat, että konferenssin val-

misteluun ryhtyvät koko tarmollaan puolueyöntekijät keskuksessa sekä paikkakunnilla, että tämä konferenssi auttaa varmistamaan lopullisesti puolueyhtenäisyytemme ja viemään yksimielisesti eteenpäin tähänastista laajemman, vankemman ja joustavamman proletaarisen perustan luomista tulevia vallankumoustaisteluja varten.

„Sotsial-Demokrat“ № 11,
helmikuun 13 (26) pnä 1910

Julkaistaan „Sotsial-Demokrat“ lehden
tekstin mukaan